

CUPRINS

ABREVIERI.....	17
PREFAȚĂ	
PATRIMONIUL CULTURAL ȘI NATURAL SUB PAVĂZA DREPTULUI.....	21
PREFACE	
CULTURAL AND NATURAL HERITAGE PROTECTED BY LAW.....	25
UN CUVÎNT DE ÎNSOȚIRE.....	29
CAPITOLUL I. ELEMENTE INTRODUCATIVE.....	31
A. Probleme conceptuale preliminare.....	31
1. Patrimoniul – conceptul pivot.....	31
2. Metafizica unui concept.....	32
3. Diferențe și esențe.....	33
4. Emergența patrimoniilor comune.....	34
4.1. Genul proxim și diferența specifică.....	35
4.2. Moștenire, păstrare și transmitere a folosinței colective.....	36
4.3. Generațiile viitoare.....	36
4.4. Un fel de concluzii.....	38
5. O definiție a patrimoniului cultural și natural (mondial) și obligația universală de a-l proteja și transmite generațiilor viitoare.....	39
6. Spre un drept al (protecției) patrimoniului cultural și natural?.....	41
6.1. Protecția internațională a patrimoniului cultural.....	41
6.2. Protecția patrimoniului cultural în dreptul UE.....	42
6.3. Dreptul patrimoniului – drept public.....	43
6.4. Dreptul patrimoniului – drept de intersecție.....	43
7. Sistemul specific.....	45
8. Dreptul de acces echitabil la patrimoniul național, european și mondial.....	46
9. Concluzii.....	46
B. Un concept fundamental: mediul.....	47
C. Recunoașterea drepturilor fundamentale – la cultură și la mediu – premisă importantă a protecției și conservării patrimoniului cultural și natural. Principiul neregresiunii.....	51
I. <i>Dreptul la cultură.....</i>	<i>51</i>
1. Recunoașterea dreptului la cultură la nivel internațional.....	53
2. Dreptul Uniunii Europene (Dreptul UE) și dreptul la cultură.....	55
3. Accesul la cultură în dreptul român.....	55
II. <i>Dreptul la un mediu sănătos și echilibrat ecologic.....</i>	<i>56</i>
1. Recunoașterea la nivel internațional și regional.....	56
2. Constituționalizarea dreptului la mediu.....	57
3. Consacrarea dreptului la un mediu sănătos în Constituția și legislația României.....	59

3.1. Denumire și semnificații.....	60
3.2. Titularii dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic.....	62
3.3. Garanțiile dreptului la un mediu sănătos și echilibrat ecologic.....	63
3.3.1. Garanții generale.....	63
3.3.2. Garanții speciale.....	64
4. Consacrarea dreptului la mediu în jurisprudența Curții Constituționale a României (CCR).....	66
<i>III. Principiul neregresiunii dreptului patrimoniului cultural și natural.....</i>	<i>70</i>
1. Recunoașterea și aplicarea principiului neregresiunii în dreptul român.....	71
D. Alte aspecte de prefigurare.....	75
1. Izvoarele dreptului patrimoniului cultural și natural.....	75
1.1. Baze constituționale.....	75
1.2. Legislația.....	75
1.3. Reglementări internaționale.....	75
2. Preocupări privind elaborarea și adoptarea Codului patrimoniului cultural. Tezele prealabile.....	76
3. Principalele instituții de protecție a patrimoniului.....	77
4. Anul european al patrimoniului cultural (2018).....	79
5. Represiunea internațională a distrugerilor provocate patrimoniului mondial. Distrugerea edificiilor religioase și monumentelor istorice – crimă de război.....	80
5.1. Competența Curții Penale Internaționale (CPI).....	80
5.2. Starea de fapt.....	81
5.3. Noțiunea de crimă de război.....	82
5.4. Regimul juridic internațional de „bun al patrimoniului mondial”.....	83
CAPITOLUL II. PROTECȚIA JURIDICĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL.....	85
A. Regimul juridic al protecției patrimoniului arheologic.....	86
1. Artefact și ecofact.....	87
2. Demersul arheologic.....	87
3. Noțiunea de patrimoniu arheologic.....	88
4. Regimul juridic general al descoperirilor și al cercetării arheologice.....	89
5. Regimul juridic al protejării patrimoniului arheologic, parte a patrimoniului cultural național.....	90
6. Protecția patrimoniului arheologic. Definiție legală și elemente constitutive.....	91
7. Descărcarea de sarcină arheologică.....	91
8. Alte probleme.....	92
9. Reglementări internaționale privind patrimoniul arheologic.....	92
B. Protejarea juridică a monumentelor istorice.....	94
1. Regimul juridic general al monumentelor istorice în România.....	96
1.1. Reguli constitutive.....	96
1.2. Obligații publice de protecție.....	96
1.3. Regimul de proprietate.....	97
2. Regimul instituirii monumentelor istorice.....	98
2.1. Inventarierea și clasarea monumentelor istorice.....	99
2.2. Procedura de clasare.....	99
3. Intervențiile asupra monumentelor istorice.....	101

4. Obligațiile și drepturile proprietarilor de monumente istorice	102
5. Alte probleme	102
6. Sancțiuni	103
C. Regimul juridic al protejării patrimoniului cultural național mobil	103
1. Reguli ale regimului juridic general	104
2. Cercetarea, inventarierea și clasarea	105
3. Clasarea	105
4. Păstrarea, depozitarea și asigurarea securității bunurilor culturale mobile	106
5. Conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile clasate	107
6. Circulația bunurilor culturale mobile	108
7. Regimul juridic al bunurilor arheologice mobile descoperite întâmplător sau prin cercetări arheologice	109
8. Restituirea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene.....	110
9. Recuperarea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul României.....	114
10. Alte măsuri	114
11. Instrumente internaționale privind traficul ilicit de bunuri culturale (mobile).....	115
11.1. Convenția UNESCO din 1970.....	115
11.2. Convenția UNIDROIT din 1995	117
11.3. Convenția din Malta (1992).....	118
11.4. Convenția de la Delfi din 1985.....	119
11.5. Reglementarea traficului ilicit de bunuri culturale în dreptul UE	119
D. Protejarea juridică a patrimoniului cultural imaterial	120
1. Probleme introductive	121
2. Măsuri legale de protejare a patrimoniului cultural imaterial.....	123
3. Instituții și organisme cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural imaterial....	124
4. Convenția pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial	125
4.1. Măsuri și mecanisme de salvagardare a patrimoniului cultural imaterial	125
E. Regimul juridic general al muzeelor și al colecțiilor publice	126
1. Regimul juridic al muzeelor și colecțiilor publice în România	128
2. Responsabilitățile publice în materie.....	128
3. Regimul juridic al patrimoniului muzeal.....	129
4. Clasificarea, înființarea și acreditarea muzeelor și a colecțiilor publice	130
5. Prevederi de ordin financiar și fiscal	132
6. Sancțiuni pentru nerespectarea regimului juridic al muzeelor și colecțiilor publice	132
F. Regimul juridic al patrimoniului tehnic și industrial	132
1. Protejarea patrimoniului tehnic și industrial.....	133
G. Regimul juridic al bibliotecilor	134
1. Considerații general-istorice.....	134
2. Regimul juridic actual al bibliotecii în România. Noțiuni.....	135
3. Sistemul național de biblioteci	136
4. Alte probleme	139
H. Regimul juridic al arhivelor	139

CAPITOLUL III. PROTECȚIA JURIDICĂ A PATRIMONIULUI NATURAL	143
1. Arii naturale protejate. Scurt istoric.....	144
2. Categoriile de arii protejate în dreptul comparat	153
3. Categoriile de arii protejate ale Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii (UICN)	154
3.1. Categoriile și trăsături definitorii.....	154
3.2. Gestiunea ariilor protejate	157
4. Categoriile de arii protejate în viziunea Consiliului Europei	157
5. Spații naturale protejate consacrate la nivel internațional	158
5.1. Situri ale patrimoniului mondial și cultural	158
5.2. Zonele umede de importanță internațională	158
5.3. Protecția turbăriilor în Europa	159
5.4. Rezervațiile biosferei	159
5.5. Rețeaua europeană de rezervații biogenetice.....	159
5.6. Diploma europeană.....	159
5.7. Rețeaua europeană Natura 2000	159
6. Regimul ariilor naturale protejate stabilit prin O.U.G. nr. 195/2005, cu modificările și completările ulterioare	160
7. Regimul ariilor naturale protejate, conservării habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice	162
7.1. Regimul juridic al ariilor naturale protejate.....	163
7.1.1. Categoriile de arii naturale protejate	163
7.1.2. Declararea zonelor naturale și instituirea regimului de arie naturală protejată	164
7.1.3. Administrarea rețelei naționale de arii naturale protejate.....	165
7.2. Conservarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună	171
7.3. Conservarea altor bunuri ale patrimoniului natural	171
7.4. Regimul sancționator	173
8. Rezervația Biosferei „Delta Dunării”	176
8.1. Evoluția reglementărilor vizând protecția și conservarea Deltei Dunării.	176
8.2. Reglementările internaționale privind protecția și conservarea Deltei Dunării	176
8.2.1. Protecția Deltei Dunării, ca obiectiv al patrimoniului mondial	177
8.2.2. Protecția Deltei Dunării ca zonă umedă de importanță internațională	178
8.2.3. Conceptul de rezervație a biosferei	178
8.3. Constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării”	179
8.4. Administrarea și managementul Rezervației	180
8.5. Managementul durabil al Rezervației	181
8.6. Atribuțiile Administrației Rezervației	182
8.7. Alte prevederi	183
8.8. Regimul sancționator	184
Anexă. Rețeaua de arii naturale protejate a României	185

CAPITOLUL IV. PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL PRIN DREPTUL PENAL	198
1. Sediul materiei. Dispoziții legale incidente. Răspunderi și sancțiuni.....	198
2. Aspecte teoretice de ordin general.....	202
3. Strategia în domeniul patrimoniului cultural din România și din Uniunea Europeană din perspectiva dreptului penal	209
4. Succinte considerații asupra protecției patrimoniului natural al României prin dreptul penal.....	212
5. Elemente de drept comparat	214
5.1. Câteva repere de drept comparat privind infracțiunile de acces și utilizare a detectoarelor de metale în siturile arheologice	214
5.2. Aspecte de drept comparat, referitoare la incriminarea faptei de distrugere a bunurilor aparținând patrimoniului cultural, inclusiv a siturilor și a zonelor arheologice.....	217
6. Concluzii ale jurisprudenței pertinente	225
 Anexă. Sinteză a jurisprudenței instanțelor judecătorești în materia infracțiunilor prevăzute în art. 229 alin. (2) C. pen., art. 253 C. pen., O.G. nr. 43/2000, Legea nr. 182/2000, Legea nr. 50/1991 (perioada supusă analizei 2011-2017).	229
 BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	340
 INDEX	347